

☒
☐
☐

Oppiaine	Kansantaloustiede	Päivämäärä	6.6.2008
Tekijä(t)	Antti Korpi	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	76
Otsikko	Leikkausjonojen kustannukset, Terveyspalveluseteli jonojen purkamiskeinona		
Ohjaajat	Professori Hannu Vartiainen ja KTT Hennemari Mikkola		

Tiivistelmä

Terveyspalveluiden tuottamiseen liittyvien erityispiirteiden vuoksi monissa länsimaissa on päädytty tuottamaan ja rahoittamaan ne lähes kokonaan julkisen sektorin toimesta. Terveyspalveluiden tarpeen ennakoimisen vaikeus synnyttää vakuutustarpeen. Yksityiset vakuutusmarkkinat voivat epäonnistua informaatio-ongelmien vuoksi. Markkinaratkaisu on todettu myös kalliiksi ja epätasa-arvoiseksi.

Myös julkiseen tuotantoon liittyy ongelmia markkinakannusteiden puuttuessa. Tuotanto voi olla tehotonta ja ilmaiseksi tai lähes ilmaiseksi kansalaisille myytäviin palveluihin syntyy helposti ruuhkaa ja jonoja. Tässä tutkielmassa tarkastellaan erityisesti pitkistä leikkausjonoista potilaalle ja julkisen sektorin taloudelle aiheutuvia kustannuksia. Hoidon viivästyminen aiheuttaa molemmille kustannuksia kuten pienemmät tulot sairausloma-ajalta potilaalle ja sairauspäivärahamenoja julkiselle sektorille.

Tutkielmassa pohditaan voitaisiinko tilanne parantaa potilaille annettavalla palvelusetelillä. Potilaat voisivat itse valita palvelun tuottajan ja maksaisivat hinnasta setelin arvon ylittävän osan. Isompi osa julkisrahoitteisista palveluista tulisi näin kilpailun piiriin ja markkinoiden hyötyjä saataisiin terveyspalveluihin. Kun yksityisen ja kolmannen sektorin kapasiteettia hyödynnettäisiin paremmin, myös julkisen sektorin kuormitus vähenisi ja leikkausjonot myös julkisen palvelun käyttäjille pienenisivät.

Setelimallin onnistumisen kannalta oleellisia tekijöitä on potilaan maksuhalukkuus lyhyemmästä jonotusajasta leikkaukseen ja markkinoiden kilpailullisuus. Julkisen talouden kustannukset potilaan odottamisesta vaikuttavat myös optimaaliseen setelin arvoon. Seteli ei saisi nostaa yksityisten palveluiden hintoja liikaa. Setelimallin hyötyjä ja siitä saatavia haittoja on verrattava myös muihin kunnan mahdollisuuksiin hankkia ja järjestää asukkailleen palvelut. Ostopalvelujen käyttö voi olla järkevää tapauksissa, joissa kunta saa sovittua hinnat alhaisemmiksi ja yksittäisellä potilaalla ei ole osaamista vertailla vaihtoehtojen laatua. Myös kunnan hankintaosaaminen on useissa tapauksissa todettu kehittymättömäksi ja tiukan hankintalain myötä johtavan kokonaistaloudellisuuden kannalta huonoihin päätöksiin.

Tutkielmassa hoitoon pääsyn odottamisesta aiheutuvia kustannuksia potilaalle ja julkisen sektorin taloudelle lasketaan viidessä ortopedisessä leikkauksessa Stakesin hoitotakuun talous -raportin tilastojen perusteella. Palvelusetelin arvoon vaikuttavat kustannusten lisäksi yksityisen sektorin hinnat samoille hoidoille ja sairaanhoitopiirien kuntalaskutushinnat.

Asiasanat	terveyspalvelut, julkinen talous, hoitojonot, palvelusetelit, yksityinen sektori, julkinen sektori
Muita tietoja	